

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa G. P.
przeciwko Skarbowi Państwa- Zakładowi Karnemu w B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 grudnia 2011 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego
z dnia 30 września 2010 r.,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3) zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego na rzecz
adw. I. S. kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych)
wraz ze stosowaną stawką podatku od towarów i usług
tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 września 2010 r. Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda G. P. od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w B. o zasądzenie kwoty 50 000 zł zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. za naruszenie dóbr osobistych powoda w wyniku osadzenia go w przeludnionej celi i traktowania w sposób niehumanitarny i poniżający.

Sąd drugiej instancji uznał, że chociaż osadzenie powoda w celach o powierzchni przypadającej na jednego skazanego poniżej normy określonej w art. 110 § 2 k.k. stanowiło działanie bezprawne w rozumieniu art. 24 k.c., to w okolicznościach sprawy brak podstaw do zasądzenia na rzecz powoda zadośćuczynienia przewidzianego w art. 448 k.c., gdyż nie wykazał on, że przejściowe przebywanie w takich celach raz przez 7 dni i drugi raz przez 21 dni, wywołało u niego negatywne skutki psychiczne lub fizyczne powodujące poczucie krzywdy. Nie zostało też wykazane, by inne wskazywane przez powoda niedogodności w czasie odbywania kary pozbawienia wolności miały cechy dręczenia lub upokarzania powoda i wywołały w nim poczucie krzywdy. Nie ma więc podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia w oparciu o art. 448 k.c.

W skardze kasacyjnej opartej na zarzucie naruszenia art. 23 i art. 24 w zw. z art. 448 k.c. oraz naruszenia art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., powód, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłankę przysądzenia przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Stwierdził, że Sąd Okręgowy rażąco naruszył przepisy prawa materialnego i procesowego oraz pominął ugruntowane stanowisko judykatury, zgodnie z którym odbywanie kary pozbawienia wolności w przeludnionej celi, w złych warunkach wentylacyjnych i sanitarnych, narusza dobra osobiste skazanego, co uzasadnia zasądzenie zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Zdaniem skarżącego Sąd Okręgowy nie wywiódł z poczynionych ustaleń prawidłowych wniosków co do zastosowania prawa materialnego, które umożliwiłoby otrzymanie przez powoda stosownej rekompensaty majątkowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jeżeli skarżący, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powinien w stosownym wywodzie prawnym wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w Sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy. Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonych przepisów prawa nie jest wystarczający, gdyż nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Mimo bowiem oczywistego nawet naruszenia prawa, wyrok może być prawidłowy (porównaj stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone między innymi w orzeczeniach z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02 OSNC 2004/3/49, z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 341/01 OSNP 2004/6/100, z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07 i z dnia 9 czerwca 2008 r. II UK 37/08).

Skarżący nie wykazał, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu oraz że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy. Wbrew jego twierdzeniom, powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie, że nie każde naruszenie dóbr osobistych rodzi prawo do żądania zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. W uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 18 października 2011 r. III CZP 25/11 (jeszcze niepubl.) oraz między innymi w wyroku z dnia 27 października 2011 r. V CSK 489/10 (niepubl.) Sąd Najwyższy stwierdzając, że umieszczenie osoby pozbawionej wolności w celi o powierzchni przypadającej na osadzonego mniejszej niż 3 m. kw. może stanowić wystarczającą przesłankę naruszenia dóbr osobistych wskazał jednocześnie, że sam taki fakt nie przesądza o zasadności roszczenia o zadośćuczynienie na podstawie art. 448 k.c., którego przyznanie zależy od wielu różnych okoliczności, w tym między innymi od długotrwałości przebywania w przeludnionej celi, uciążliwości z tym związanych, poczucia krzywdy i jego stopnia oraz od pozostałych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, które mogą zwiększać poczucie krzywdy lub je osłabiać a nawet sprawiać, że w ogóle nie powstało. W świetle takiego orzecznictwa Sądu Najwyższego kasacyjny zarzut

oczywistej wadliwości stanowiska Sądu Okręgowego zajętego w sprawie nie ma uzasadnionych podstaw, co prowadzi do wniosku, że skarżący nie wykazał oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie stwierdzając też okoliczności, które obowiązuje jest brać pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia.

Na wniosek pełnomocnika powoda zasądzono na jego rzecz od Skarbu Państwa zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym (§ 19 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Biorąc pod uwagę sytuację materialną powoda, która nie pozwala mu na poniesienie kosztów procesu oraz zważywszy na charakter sprawy, Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. nie obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz strony pozwanej, o co wносиła ona w odpowiedzi na skargę kasacyjną.